

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
X kadencja

Druk nr 362

Warszawa, 26 kwietnia 2024 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 33 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt uchwały:

- w sprawie upamiętnienia Heleny Radlińskiej w 145. rocznicę urodzin.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem uchwały upoważniamy panią poseł Annę Dąbrowską-Banaszek.

(-) Waldemar Andzel; (-) Marek Ast; (-) Anna Baluch; (-) Barbara Bartuś; (-) Zbigniew Bogucki; (-) Joanna Borowiak; (-) Artur Chojecki; (-) Witold Wojciech Czarnecki; (-) Anna Dąbrowska-Banaszek; (-) Elżbieta Duda; (-) Małgorzata Gosiewska; (-) Marek Gróbarczyk; (-) Zbigniew Hoffmann; (-) Władysław Kurowski; (-) Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk; (-) Marlena Magdalena Małąg; (-) Ewa Malik; (-) Anna Milczanowska; (-) Jan Mosiński; (-) Bolesław Piecha; (-) Marcin Porzucek; (-) Zbigniew Rau; (-) Urszula Rusecka; (-) Krzysztof Sobolewski; (-) Paweł Szrot; (-) Stanisław Szwed; (-) Patryk Wicher.

Uchwała
Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej
z dnia
w sprawie upamiętnienia Heleny Radlińskiej w 145. rocznicę urodzin

145 lat temu, 2 maja 1879 roku urodziła się Helena Radlińska, jedna z przywódców walki o polską szkołę w zaborze rosyjskim, twórczyni polskiej pedagogiki społecznej i idei wychowania narodowego. W wolnej Polsce była działaczką społeczną i oświatową, profesorem Wolnej Wszechnicy Polskiej, a po II wojnie światowej Uniwersytetu Łódzkiego.

Helena Radlińska dorastała w domu inteligenckiej, zasymilowanej rodziny żydowskiej, wyznającej patriotyczne, polskie wartości. Od najwcześniejszych lat miała kontakt z najwybitniejszymi postaciami epoki. Odbывały się w nim cykliczne, niedzielne spotkania, w których uczestniczyli m.in.: Henryk Sienkiewicz, Maria Konopnicka, Ignacy Jan Paderewski, Eliza Orzeszkowa. Od wczesnej młodości wcielała w życie romantyczno-pozytywistyczne postulaty pracy inteligencji na rzecz najbiedniejszych warstw społecznych pracując między innymi w czytelnich Towarzystwa Dobroczynności oraz bezpłatnych ambulatoriach. Była jedną z osób współorganizujących strajk szkolny w 1905 roku domagający się polskiego szkolnictwa na ziemiach zaboru rosyjskiego.

Kiedy w 1905 r. jej męża skazano za działalność polityczną na zesłanie na Syberię, wraz z nim opuściła Warszawę. Po roku wygnania udało im się zbiec do Krakowa, gdzie Radlińska ponownie zaangażowała się w działalność społeczno – niepodległościową.

Była działaczką i współorganizatorką wielu stowarzyszeń społecznych takich jak Towarzystwo Uniwersytetu Ludowego im Adama Mickiewicza, Związek Pomocy dla więźniów politycznych, Towarzystwo Polskiego Instytutu Pedagogicznego, Towarzystwo Przyjaciół Dzieci. W 1915 roku powołała Centralne Biuro Szkolne.

Wykładała bibliotekarstwo i historię na wydziale społecznym Wyższych Kursów Dla Kobiet im A. Branieckiego oraz była współzałożycielką Instytutu Oświaty i Kultury im S. Staszica. Aktywnie działała również na wsi. Brała udział w pracach Związku Polskiego

1

Nauczycielstwa Ludowego, pracowała w kółkach rolniczych, gdzie pełniła funkcję kierownika Działu Oświaty Centralnego Związku Kółek Rolniczych w Warszawie. Zajmowała się tu kształceniem i doszkalać inструкторów tych kółek.

Do jej największych osiągnięć należy zorganizowanie w WWP w 1925 r. pierwszej w Polsce instytucji kształcenia pracowników społecznych na poziomie wyższym - Studium Pracy Społeczno-Oświatowej WWP w Warszawie. Kierowała nią do 1944 r.

Radlińska jest autorką 79 książek i ponad 500 rozpraw i artykułów, w których głosiła ideę wychowania narodowego, za pomocą którego pragnęła budować „lepszą przyszłość”. Wykształciła w zgodzie ze swoją wizją kilka pokoleń pedagogów, społeczników, aktywistów, wychowawców i działaczy oświatowych, którzy w praktyce stosowali głoszone przez nią idee.

Zmarła 10 października 1954 roku w Łodzi, została pochowana na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie. Odznaczona wieloma odznaczeniami w tym Krzyżem Niepodległości i Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski.

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej w 145. rocznicę urodzin Helen Radlińskiej oddaje hołd polskiej działaczce społecznej i oświatowej, profesor Wolnej Wszechnicy Polskiej i Uniwersytetu Łódzkiego, wychowawczyni wielu pokoleń pedagogów i pracowników społecznych.